

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О. Б. Жильцов
« 11 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЕТНОДИЗАЙНУ

для студентів
спеціальності 022 «Дизайн»
освітнього рівня другого (магістерського)
освітньої програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

Київ – 2019

Розробник:

Папета О. В., доцент кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Папета О. В., доцент кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 10 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри дизайну Н. І. Кравченко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн»

«___» _____ 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 022.00.01 «Графічний дизайн» О. В. Кардаш

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2019 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	6	-
Семестр	11	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	-
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
<i>Аудиторні</i>	32	-
<i>Модульний контроль</i>	8	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-
<i>Самостійна робота</i>	80	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Теорія та історія етнодизайну» є підготовка фахівця з високим рівнем художньо-дизайнерської майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста для самостійного вирішення творчих завдань.

Метою курсу також є засвоєння студентами необхідного обсягу знань щодо історичного розвитку етнодизайну, а також вивчення основних традиційних видів народного мистецтва. Студент має усвідомити еволюційний розвиток народної творчості, архетипи цих засобів художньої виразності, зрозуміти загальні закономірності розвитку й трансформації традиційних ремесел та їх використання в сучасному мистецькому просторі.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає забезпечення випускника Інституту мистецтв професійними вміннями та навичками роботи з творами народного мистецтва, а також знаннями традиційних ремесел та матеріалів. Також програмою передбачено засвоєння студентами знань, умінь та навичок у створенні творів графіки будь-якої складності та розв'язання низки **завдань:**

- ознайомлення студентів із засобами оздоблення традиційних предметів побуту українців;
- отримання базових знань з теорії та історії етнодизайну в контексті сучасних вимог до опанування теоретичними навичками в даній галузі;
- засвоєння навичок створення графічних композицій з української орнаментики та традиційної символіки;
- формування у студентів вмінь з вибору оптимальних інструментів для виконання завдань різних ступенів складності;
- ознайомлення студентів з основами стилізації в розробці графічних композицій в етностилістиці, а також ознайомлення студентів з основами різних видів національних народних промислів;
- ознайомлення студентів з історією розвитку народного традиційного мистецтва другої половини XIX – XXI ст.

Засвоєння змісту навчального матеріалу дисципліни здійснюється на базі вивчення теоретичних положень створення графічних композицій та проведення практичних занять, які передбачають створення власноручних, а також комп'ютерних макетів та зображень різних рівнів складності за обраною тематикою.

Поглибленню опанованих знань, вмінь та навичок сприяє виконання студентами індивідуальних завдань, а також самостійна робота над темами курсу.

Важливою складовою у вивченні матеріалу даного курсу є консультації викладача.

Поточний контроль здійснюється під час перевірки модульних практичних робіт, а підсумковий – під час перевірки контрольної практичної роботи та заліку з теоретичних питань.

Засвоєння змісту навчального матеріалу дисципліни здійснюється на базі опанування теоретичними знаннями з теорії та історії етнодизайну, а також проведення практичних занять, які передбачають створення власноручних і графічних композицій різних рівнів складності за обраною тематикою.

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Мод.контроль	
11 семестр Змістовий модуль І. ПОНЯТТЯ ЕТНОДИЗАЙНУ							
Тема 1. Роль етнотдизайну в контексті розвитку українського традиційного будівництва	14	2	2	-	-	-	10
Тема 2. Будівельні матеріали, особливості оздоблення та планування українських садиб	14	2	-	2	-	-	10
Тема 3. Основні принципи та етапи будівництва традиційної української хати	14	2	2	-	-	-	10
Тема 4. Засоби планування українських культових споруд	14	2	2	2	-	-	8
Модульний контроль	4					4	
Разом	60	8	6	4	-	4	38
Змістовий модуль ІІ. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ							
Тема 5. Загальна характеристика типів господарчих споруд	26	2	2	2	-	-	20
Тема 6. Провідні майстри народних ремесел та побуту України	30	2	2	4	-	-	22
Модульний контроль	4	-	-	-	-	4	-
Разом	60	4	4	6	-	4	42
Усього	120	12	10	10	-	8	80

3. Програма навчальної дисципліни

11 семестр

Змістовий модуль 1.

Поняття етнодизайну

Тема 1. Лекція 1. (2 год.) Роль етнодизайну в контексті розвитку українського традиційного будівництва. Роль історичних та архівних документів, наукових праць, художніх творів малярства, фотографій та поштових листівок, а також судових актів та щоденників мандрівників для вивчення особливостей українського етнодизайну. Важливість документальних джерел щодо історичного вигляду традиційних українських поселень, садиб, одягу, ремесел другої половини XIX – початку XX ст. Види традиційних дахів, поняття гонтового покриття житлових та господарчих споруд. Будівельні традиції зовнішнього оздоблення стін в глинобитних хатах. Ергономічність будівельних матеріалів, що їх використовували для будівництва традиційних українських житлових споруд другої половини XIX – початку XX ст. Сучасні методи збереження та використання методів традиційного будівництва, а також планування присадибних територій з врахуванням традиційно-культурного досвіду.

Семінарське заняття (2 год.)

Завдання на семінарське заняття та етапи роботи:

1. Проаналізувати роль історичних та архівних документів, наукових праць, художніх творів малярства, фотографій та поштових листівок, а також судових актів, графічних замальовок та щоденників мандрівників для вивчення особливостей українського етнодизайну. В процесі виконання роботи приділити увагу стилістичним особливостям українського етнодизайну, а саме формам житлових і господарчих споруд, їхньому розташуванню в просторі. В аналізі вказаних історичних і художніх артефактів виявити теоретичні знання по даній темі, а саме плив національної традиції на формування та розвиток українського народного мистецтва кінця XIX-першої половини XX ст. Продемонструвати володіння практичними навичками в розробці власних графічних композицій.

Література: [1,3,6,8, 9-14].

Тема 2. Лекція 2. (2 год.) Будівельні матеріали, особливості оздоблення та планування українських садиб. Актуальність збереження українських традицій та їх використання для створення сучасних споруд в стилістиці етнодизайну. Сакральні традиції, пов'язані з етапами будівництва української хати. Роль традиційного перекриття (навісів та притулів) навколо хат для поліпшення зручного зв'язку з приміщеннями для худоби. Типи хат в центральній Україні, Поділлі, Поліссі, Слобожанщині, Прикарпатті і

Закарпатті (типи будівельних матеріалів, перекриття, висота даху та стін, особливості зовнішнього оздоблення). Традиційні засоби вибору місця забудови майбутньої хати, етапи будівництва. Принципи оформлення та конструктивні особливості інтер'єрів. Символіка кольору в оздобленні інтер'єрів житлових споруд, тканих виробів та одягу. Принципи оздоблення печі. Орнаментальні розписи печі рослинними та зооморфними орнаментами, використання кахлів в оздобленні печі Прикарпаття і Закарпаття. Типи меблів, особливості їх виготовлення і розташування в житлових приміщеннях. Види декорування меблів.

Практичне заняття (2 год.). Виконати графічний ескіз по темі: «Типи українських хат в центральній Україні, Поділлі, Поліссі, Слобожанщині, Прикарпатті і Закарпатті». Формат А3. Матеріали: папір, олівці, акварель.

Література: [1,3,6,8, 9-14, 17, 20].

Тема 3. Лекція 3. (2 год.). Основні принципи та етапи будівництва традиційної української хати. Поняття традиційного українського житла. Залежність технологій будівництва і оздоблення української хати від природних умов, географічних зон, регіонального розташування споруди тощо. Розвиток поселень на території Центральної України, Полтавщини, Поділля, Слобожанщини, Прикарпаття і Закарпаття в кінці XIX – першій половині XX ст. Типи і форми поселень, принципи планування сел. (розташування головної вулиці, центральної площі, адміністративного центру села та соціально-культурних закладів). Основні принципи та етапи будівництва традиційної української хати. Поняття однокамерного, двокамерного і трикамерного житла. Історичні передумови утворення трикамерного житла на території українських Карпат, зокрема в гуцульських граждах, шляхом прибудови комори до сіней, а також шляхом сегментації сіней у двокамерному житлі. Зруб як основний будівельний модуль традиційного українського житла. Типи зрубів. Інженерні конструкції, поняття сволюку.

Семінарське заняття (2 год.)

Завдання на семінарське заняття та етапи роботи:

1. Проаналізувати основні принципи та етапи будівництва традиційної української хати. Виявити композиційні особливості житлових споруд (однокамерного, двокамерного і трикамерного житла). Проаналізувати історичні передумови утворення трикамерного житла на території українських Карпат. В процесі виконання роботи приділити увагу стилістичним особливостям українського етнодизайну, а саме формам житлових споруд, їхньому розташуванню в просторі. В аналізі вказаних зразків житлових традиційних споруд виявити теоретичні знання по даній темі, а саме плив національної традиції на формування та розвиток

українського народного будівництва кінця XIX - першої половини XX ст. Продемонструвати володіння практичними навичками в розробці власних графічних композицій. Виконати замальовки по даній темі.

Література: [2,6, 8, 9-14, 16-20, 62].

Тема 4. Лекція 4. (2 год.). Засоби планування українських культових споруд. Особливості будівництва традиційних дерев'яних українських культових споруд. Зрубна конструкція як основний модуль традиційної дерев'яної культової архітектури. Типи українських дерев'яних церков (гуцульський, бойківський, лемківський та ін.). Особливості зовнішнього вигляду тризрубних церков Полісся. Пам'ятки дерев'яної архітектури Київщини, Полтавщини, Слобожанщини, Галичини, Прикарпаття і Закарпаття. Принципи планування церковного двору. Типи будівельних матеріалів для культового будівництва в різних регіонах України. Будівельні народні традиції українців. Українська культова дерев'яна архітектура. Роль різьбленого іконостасу в синтезі архітектури і живопису українських церков (іконостас в с. Великі Сорочинці на Полтавщині, іконостас церкви Св. Духа в Рогатині Івано-Франківської обл.). Живописне декорування стін в церкві с. Потеличі (Західна Україна), місті Дрогобичі (церква Св. Духа) та ін. Поняття залому, опасання, бані, куполу, притвору. Дзвіниці як приклад традиційної культової архітектури українців, засоби їх будівництва, функціональність.

Практичне заняття (2 год.). Виконати графічний ескіз по темі: «Типи будівельних матеріалів для культового будівництва в різних регіонах України». Формат А3. Матеріали: папір, олівці, акварель.

Семінарське заняття (2 год.)

Завдання на семінарське заняття та етапи роботи:

1. Проаналізувати основні принципи та етапи будівництва традиційних дерев'яних українських культових споруд. Проаналізувати зрубну конструкцію як основний модуль традиційної дерев'яної культової архітектури. Виявити типи українських дерев'яних церков (гуцульський, бойківський, лемківський та ін.). Проаналізувати особливості зовнішнього вигляду тризрубних церков Полісся. В аналізі вказаних зразків культової архітектури України виявити теоретичні знання по даній темі, а саме плив національної традиції на формування та розвиток українського народного будівництва кінця XIX - першої половини XX ст. Продемонструвати володіння практичними навичками в розробці власних графічних композицій. Виконати замальовки по даній темі.

Література: [2,6, 8, 9-14, 15-21].

Змістовний модуль 2.

Українські народні традиції в контексті сучасного дизайну

Тема 5. Лекція 5. (2 год.). Загальна характеристика типів господарчих споруд. Загальна характеристика господарських споруд в українському селі. Комора як основний сегмент господарчої частини української традиційної садиби. Принципи будування та оздоблення комор, особливості дахового перекриття. Типи комор, stodol, хлівів, курників, овинів, засоби їх будівництва і художнього оформлення. Типи вітряків в Україні. Описи вітряків на території України в щоденниках російських та іноземних мандрівників XVIII - початку XX ст. Принцип роботи вітряків як синтез функціональності і ергономічності. Водяні млини, географічне розташування, принцип роботи, функціональність. Використання традиційних господарчих споруд (комор, stodol, млинів, вітряків тощо) для оформлення сучасних житлових і туристичних об'єктів.

Практичне заняття (2 год.). Виконати графічний ескіз по темі: «Типи вітряків в Україні». Формат А3. Матеріали: папір, олівці, акварель.

Семінарське заняття (2 год.)

Завдання на семінарське заняття та етапи роботи:

1. Проаналізувати основні принципи та етапи будівництва традиційних українських господарчих споруд. Проаналізувати зрубну конструкцію як основний модуль народної архітектури. Виявити типи українських вітряків, а також проаналізувати типи комор, stodol, хлівів, курників, овинів, засоби їх будівництва і художнього оформлення. Проаналізувати особливості зовнішнього вигляду українських вітряків та водяних млинів. В аналізі вказаних зразків господарчої архітектури України виявити теоретичні знання по даній темі, а саме плив національної традиції на формування та розвиток українського народного будівництва кінця XIX - першої половини XX ст. Продемонструвати володіння практичними навичками в розробці власних графічних композицій. Виконати замальовки по даній темі.

Література: [2,6, 8, 9-14, 15-21, 62].

Тема 6. Лекція 6. Провідні майстри традиційних народних промислів в Україні. Сакральні та духовні засади, що були покладені в основу традиційної обрядовості українців. Гончарська справа, ковальство, плетіння з лози, гаптування, гутне скло, вироби з кахлів. Образність і архаїчність в творах Марії Приймаченко. Синтез кольору і композиції в традиціях петриківського розпису. Писанкарство як унікальна сакральна

традиція українського народу. Традиційна лялька-мотанка. Види української дитячої іграшки («мороки», печиво, ляльки з сиру, збіжжя, дерева, глини). Створення оригінальних сучасних дизайнерських розробок на базі традиційних українських ремесел. Провідні осередки гончарства в Україні. Художні особливості споруд в стилі українського модерну. Творчість В. Кричевського (Будинок Полтавського земства та ін.). Використання кольорових керамічних виробів в оздобленні сучасних будинків. Роль українських традиційних ремесел у формуванні світогляду та естетичних смаків сучасного суспільства і творчої молоді. Значення збереження традицій етнодизайну в розвитку культурної спадщини України. Розпис як найбільш поширений принцип декорування меблів, мисників, скринь, божниць на території Київщини, Полтавщини, Слобожанщини, Півдня України. Різьблення як провідний тип декору регіонів Полісся, Прикарпаття і Закарпаття. Використання різних видів інженерних, будівельних та мистецьких традицій для розробки проектів сучасних садиб, ресторанів, готельних комплексів, туристичних об'єктів.

Практичне заняття (4 год.). Виконати три ескізи по темі: «Художні особливості споруд в стилі українського модерну». Формат А3. Матеріали: папір, олівці, гуаш, акварель.

Семінарське заняття (2 год.)

Завдання на семінарське заняття та етапи роботи:

1. Проаналізувати сакральні та духовні засади, що були покладені в основу традиційної обрядовості українців. Виявити основні осередки гончарської справи, ковальства, плетіння з лози, гаптування, вироблення гутного скла тощо. В аналізі вказаних зразків народних промислів України виявити теоретичні знання по даній темі, а саме плив національної традиції на формування та розвиток українського народного будівництва кінця XIX - першої половини XX ст. Продемонструвати володіння практичними навичками в розробці власних графічних композицій. Виконати замальовки по даній темі. Виявити і проаналізувати використання народних промислових виробів в сучасному дизайні, а також оздобленні житлових будинків і громадських споруд. Визначити роль українських традиційних ремесел у формуванні світогляду та естетичних смаків сучасного суспільства і творчої молоді.

Література: [8, 9-14, 15-21, 44 – 49, 62].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Робота на семінарському занятті	10	3	30	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			104		81
Максимальна кількість балів:		185			
Розрахунок коефіцієнта:		$185 : 60 = 3.1$			
Залік:		40			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

З метою ґрунтовного вивчення дисципліни завдання самостійної роботи складають презентації з вибраних тем у таблиці.

№ зп	Тематичний розділ	Зміст завдання	Години на виконання, передбачені ТП	Академічний контроль, форма підготовки	Бали
Змістовий модуль I. Поняття етнотришки					
1	Роль етнотришки в контексті розвитку українського традиційного будівництва.	Символічне значення традиційної вишивки, в оздобленні житлових споруд. Засоби використання декоративного орнаменту в оздобленні хат.	10	підготовка доповіді (презентації)	5
2	Традиційні будівельні матеріали житлових споруд.	Будівельні матеріали українського традиційного житла. Загальна характеристика оздоблення житлових споруд.	10		5

3.	Особливості оздоблення та планування українських садиб.	Теми і сюжети, які використовуються в розписах українських традиційних речах побуту.	10		5
4.	Типи українських вітряків.	Традиційні методи будівництва вітряків. Типи традиційних водяних млинів.	8		5
Змістовий модуль II. Українські народні традиції в контексті сучасного дизайну					
5.	Засоби планування українських культових споруд.	Особливості будівництва українських дерев'яних церков. Традиційні дзвіниці. Принципи оформлення та конструктивні особливості інтер'єрів українських культових споруд.	20		5
6.	Загальна характеристика типів господарчих споруд в Україні.	Загальна характеристика господарських споруд в українському селі. Типи вітряків в Україні. Принцип роботи, функціональність.	22	підготовка доповіді (презентації)	5
Всього:			80		30

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи з урахуванням уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання модульного контролю наведено у таблиці.

Критерії оцінювання	К-ть балів
<ul style="list-style-type: none"> • виконав в зазначений термін і на високому рівні весь обсяг роботи, відповідно до програми курсу; • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні; • здатний правильно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу; • продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу, активність, творче 	21 – 25

ставлення у процесі виконання усіх завдань, здатність робити висновки й обґрунтовувати свою позицію на основі проведених спостережень.	
<ul style="list-style-type: none"> • виконав в зазначений термін весь обсяг роботи відповідно до програми курсу, але з незначними недоліками; • володіє теоретичними знаннями та практичними вміннями на високому рівні; • здатний грамотно визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу, але в окремих випадках допускає незначні помилки в процесі їх вирішення; • продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, здатність робити висновки на основі проведених спостережень. 	17 – 20
<ul style="list-style-type: none"> • виконав весь обсяг роботи відповідно до програми, але з певними недоліками; • не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення з урахуванням особливостей навчально-виховного процесу, свідомо використовувати теоретичні знання, застосовувати практичні вміння під час проходження курсу; • виявив здатність грамотно, але недостатньо самостійно опрацьовувати навчальні матеріали; • продемонстрував старанність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдань, але недостатньо виявив уміння обґрунтовано і самостійно робити висновки на основі проведених спостережень. 	13 – 16
<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано студентом в неповному обсязі, у процесі їх виконання допускалися помилки; • студент в цілому виявив посередній рівень знань, умінь, навичок, допускав помилки у плануванні та самоорганізації до навчання; • недостатньо виявив самостійність, ініціативу у процесі вирішення навчальних задач; не завжди враховував специфіку організації навчально-виховного процесу; • завдання курсу були виконані з помилками, неохайно, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до навчання недостатньо відповідальне. 	9 – 12
<ul style="list-style-type: none"> • завдання виконано в неповному обсязі, у процесі їх виконання виявлено чимало помилок; • студент виявив лише мінімально можливий допустимий рівень знань, умінь, навичок, виявив неготовність грамотно і самостійно планувати й організовувати навчання; • завдання курсу були виконані в неповному обсязі, неохайно, з помилками, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; • ставлення студента до навчання недостатньо старанне та відповідальне. 	5 – 8
<ul style="list-style-type: none"> • завдання не виконані; • студент виявив незадовільний рівень знань, умінь; невміння послідовно, грамотно і самостійно планувати й організовувати навчання, аналізувати результати власної діяльності; • завдання курсу були виконані в неповному обсязі, оформлена неохайно, з суттєвими помилками, подані на перевірку не своєчасно, не містили усіх необхідних елементів, визначених програмою курсу; 	1 – 4

<ul style="list-style-type: none"> • ставлення студента до виконання завдань вирізняється безвідповідальністю. 	
---	--

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль (залік) проводиться у вигляді творчої роботи (розробка макету оформлення сучасного інтер'єру на основі українських традиційних засобів оформлення житлової чи господарчої споруди).

Критерії оцінювання.

36-40	Ставиться за відмінне, всебічне знання матеріалу, вміння відрізнити стиль твору народного мистецтва за сукупністю стильових ознак, знання творів народного побуту, вміння визначати стилістику народного мистецького твору.
31-35	Ставиться за гарне, доволі повне знання матеріалу, вміння відрізнити вид народної творчості за сукупністю стильових ознак, достатнє знання творів народного традиційного мистецтва з незначною кількістю помилок, вміння проаналізувати твір народного мистецтва
26 -30	Ставиться за доволі повне знання матеріалу, вміння відрізнити стиль певної доби за сукупністю стильових ознак, непогане знання мистецьких творів в народному стилі з незначною кількістю помилок, вміння аналізувати художній твір, виконаний в різних техніках (кераміка, гаптування, різьблення по дереву, розпис тощо)
21-25	Ставиться за неповне знання матеріалу, недостатнє вміння відрізнити стиль народного мистецтва за сукупністю стильових ознак, невміння визначати авторство мистецького твору, відсутність здатності навичок стилістичного аналізу творів кераміки, гутного скла та ін.
16-20	Ставиться за погане знання матеріалу, невміння відрізнити твір народної традиції за сукупністю стильових ознак, відсутність належних знань народних мистецьких творів, невміння визначати авторство окремого мистецького твору, невміння проаналізувати художній твір
1-15	Ставиться в разі незнання провідних майстрів українського народного мистецтва, невміння самостійно аналізувати конкретний художній твір та визначати його мистецьку цінність, незнання корпусу музеїв, де зберігаються твори традиційного народного мистецтва.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Разом: 120 год., лекції – 12 год., практичні заняття - 10 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год..

[illegible]

Види контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)
Підсумковий рейтинговий бал	185 Коефіцієнт визначення успішності: $185 : 60 = 3.1$	
Підсумковий контроль	Залік 40 балів	

8. Рекомендована література:

Основна література

1. Александрович В. Мистецтво Галицько-Волинського князівства. — Львів, 1999.
2. Антонович В. Українські міста // Розвідки про міста і міщанство на Україні-Руси в XV — XVIII вв. — Львів, 1904. — Ч. 2.
3. Аркас М. Історія України-Руси. — К., 1990.
4. Артюх Л. Ф. Українська народна кулінарія: Іст.-етногр. дослідження. — К., 1977.
5. Балущок В. Г. Світ середньовіччя в обрядовості українських цехових ремісників. — К., 1993.
6. Барабанов Ю. М., Будяков В. В. Работоргівля і втрати українського етносу в XIV — XVI ст. // Одесі — 200: Тези доп. міжнарод. наук.-теор. конф. — Одеса, 1994. — Ч. 2. — С. 149.
7. Баран В. Д., Козак Д. Н., Терпиловський Р. В. Походження слов'ян. — К., 1991.
8. Боплан Гійом Левассер де. Опис України. — К., 1990.
9. Боплан і Україна: Зб. наук. праць. — Львів, 1998.
10. Борисенко В. К. Весільні обряди та звичаї на Україні. — К., 1988.
11. Борщак І. Ідея соборної України в минулому. — Париж, 1923. — С. 10, 15.
12. Булаховський Л. Походження української мови. — К., 1959.
13. Василенко В. Обычное право в земледелии Малороссии // Юрид. вести. — 1881. — № 9.
14. Гаврилюк Н. К. Картографирование явлений духовной культуры: По материалам родильной обрядности украинцев. — К., 1981.
15. Гладких М. И. Историческая интерпретация позднего палеолита: По материалам территории Украины. — Л., 1991.
16. Голубев С. Киевский митрополит Петр Могила и его сподвижники. — К., 1883; 1898. — Т. 1; 2.
17. Голобуцкий В. А. Запорожское казачество. — К., 1957.
18. Горленко В. Ф., Бойко І. Д., Куницький О. С. Народна землеробська техніка українців. — К., 1971.
19. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій. — К., 1996.
20. Грушевський М. Історія України-Руси: У 12 кн. — К., 1991. — Кн. 1.
21. Грушевський М. С. Нарис історії Київської землі від смерті Ярослава до кінця XIV сторіччя. — К., 1991.
22. Гумилев Л. Н. Древняя Русь и Великая Степь. — Л., 1989.
23. Гумилев Л. Н. География этноса в исторический период. — Л., 1990.
24. Гуревич А. Я. Походы викингов. — М., 1966.
25. Даниленко В. Н. Неолит Украины. — К., 1969.
26. Даниленко В. Н. Энеолит Украины. — К., 1974.
27. Данильченко О. П. Етнічні групи півдня України. — К., 1993.
28. Дорошенко Д. Нарис історії України. — Львів, 1991. — С. 262.

29. Дэже Л. Очерки по истории закарпатских говоров. — Будапешт, 1967. — С. 33.
30. Дяченко В. Д. Антропологічний склад українського народу. — К., 1965.
31. Етнографія України / Ред. С. А. Макарчук. — К., 1994.
32. Етнографія Києва і Київщини: традиції і сучасність / За ред. В. Ф. Горленка. — К., 1986.
33. Этнография восточных славян: Очерки традиционной культуры / Под ред. Ю. В. Бромлея, К. В. Чистова. — М., 1987.
34. Этнокультурная карта территории Украинской ССР в I тыс. н. э. — К., 1985.
35. Жуковський А. Петро Могила й питання єдності церков. — К., 1997.
36. Загальні назви одягу в писемних пам'ятках української мови // Українська лексика в історичному та ареальному аспектах. — К., 1991.
37. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. — К., 1994.
38. Заставний Ф. Д. Українські етнічні землі. — Львів, 1993.
39. Зберігаючи українську самобутність / За ред. В. Б. Євтуха. — К., 1992.
40. Здоровега Н. І. Нариси народної весільної обрядовості на Україні. — К., 1974.
41. Зеленин Д. К. Восточнославянская этнография. — М., 1991.
42. Исаевич Я. Древнейшая топонимика Прикарпатья и Верхнего Побужья // Всесоюз. конф. по топонимике СССР. — Ленинград, 1965. — С. 115 — 116.
43. Исаевич Я. Братства та їх роль в розвитку української культури XVI — XVIII ст. — К., 1966.
44. Исаевич Я. Джерела з історії української культури епохи феодалізму. — К., 1972.
45. Исаевич Я. Круг читательских интересов городского населения Украины в XVI — XVII вв. // Федоров. чтения, 1976. — М., 1978.
46. Исаевич Я. Україна давня і нова. — Львів, 1996.
47. Исаевич Я. Галицько-Волинська держава. — Львів, 1999.
48. Кабузан В. М. Народы России в XVIII веке: численность и этнический состав. — М., 1963.
49. Кожолянюк Г. К. Матеріальна культура населення Буковини. — К., 1988.
50. Кожолянюк Я. Буковинський традиційний одяг. — Чернівці: Саскатун, 1994.
51. Колодний А. М. Релігійна духовність українців: вияви, постаті, стан. — Львів, 1996.
52. Кордуба М. Західне пограниччя Галицької держави між Карпатами та долішнім Сяном // ЗНТШ. — Т. 138/140.
53. Косміна О. Ю. Українське традиційне жіноче вбрання Київщини: кінець XIX — початок XX ст. — К., 1994.
54. Косміна Т. В. Сільське житло Поділля: кінець XIX—XX ст. — К., 1980.
55. Котляр М. Ф. Галицько-Волинська Русь. — К., 1998.
56. Кравець О. М. Сімейний побут і звичай українського народу: Іст.-етногр.

нарис. — К., 1966.

57. Кралюк П. Особливості вияву національної свідомості в українській суспільній думці XVI — першої половини XVII ст. — Луцьк, 1996.

58. Кримський А. Ю., Шахматов О. О. Нариси з історії української мови. — К., 1924.

59. Крип'якевич І. Галицько-Волинське князівство. — 2-ге вид. — Львів, 1999.

60. Курочкін О. В. Новорічні свята українців. — К., 1978.

61. Культура і побут населення України. — К., 1993.

62. Культура і побут населення України / За ред. В. І. Наулка. — К., 1993.

63. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вєрвес та ін. — К., 1994.

64. Линниченко І. Суспільні верстви Галицької Русі XIV–XV в. — Львів, 1899.

65. Макарчук С. А. Походження та етнічний розвиток українців // Етнографія України / За ред. С. А. Макарчука. — Львів, 1994. — С. 50.

66. Мандибура М. Д. Полонинське господарство Українських Карпат другої половини XIX — 30-х років XX ст. — К., 1978.

67. Матейко К. І. Український народний одяг. — К., 1977.

68. Марченко М. І. Історія української культури. З найдавніших часів до серед. XVII ст. — К., 1961.

69. Митрополит Іларіон. Дохристиянські вірування українського народу. — Вінніпег, 1981.

70. Наулко В. І. Етнічний склад населення Української РСР. — К., 1965.

71. Наулко В. И. Развитие межэтнических связей на Украине. — К., 1975.

72. Наулко В. И., Миронов В. В. Культура и быт украинского народа. — К., 1977.

73. Німчук В. В. Мовознавство на Україні в XIV–XVII ст. — К., 1985.

74. Николаева Т. А. Украинская народная одежда: Среднее Поднепровье. — К., 1987.

75. Павлюк С. П. Народна агротехніка українців Карпат другої половини XIX — початку XX ст. — К., 1986.

76. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. — К., 1983; 1985. — Т. 1–3.

Допоміжна література

77. Пахльовська О. Культура та ідеологія України у XVII ст. // Україна XVII ст. між Заходом і Сходом Європи. — К.; Венеція, 1996.

78. Перковський А. Л. Еволюція сім'ї і господарства на Україні в XVIII — першій половині XIX ст. // Демограф. дослідження. — К., 1979. — Вип. 4.

79. Полное собрание русских летописей. — СПб., 1843.

80. Пономарьов А. П. Сучасна сім'я і сімейний побут робітників Донбасу. — К., 1978.

81. Пономарев А. П. Межнациональные браки в СССР и процессе интернационализации. — К., 1983.

82. Пономарев А. П. Развитие семьи и брачно-семейных отношений на Украине. — К., 1989.

83. Приходько М. П. Житло робітників Донбасу. — К., 1964.
84. Попович М. Нарис історії культури України. — К., 1998.
85. Розов М. М. Маловідомі джерела з історії української мови: Рукоп. греко-укр. капітулум. Перемишля // Питання української мови. — К., 1970.
86. Самойлович В. П. Українське народне житло. — К., 1972.
87. Сас П. М. Феодалные города Украины в конце XV — 60-х годах XVI в. — К., 1989.
88. Свенціцький І. С. Нариси з історії української мови. — Львів, 1920.
89. Сегеда С. П. Українська антропологія: Курс лекцій. — К., 1995.
90. Січинський В. Чужинці про Украшу. — Львів, 1991.
91. Соколова В. К. Весенне-летние календарные обряды русских, украинцев и белорусов. — М., 1979.
92. Стамеров К. К. Нариси з історії костюмів: У 2 ч. — К., 1978. — Ч. 1.
93. Стельмах Г. Ю. Історичний розвиток сільських поселень на Україні. — К., 1964.
94. Стельмашук Г. Г. Традиційні головні убори українців. — К., 1993.
95. Сумцов Н. Ф. К истории развития понятий народа о нравственном значении кумовства // Киев. старина. — 1889. — № 10.
96. Толочко П. П. Киев и Киевская земля в эпоху феодальной раздробленности XII–XIII веков. — К., 1980.
97. Толочко П. П. Древний Киев. — К., 1983.
98. Толочко П. Київська Русь. — К., 1996.
99. Українська народність: нариси соціально-економічної і етнополітичної історії / За ред. Ю. Ю. Кондуфора. — К., 1990.
100. Украинский народ в его прошлом и настоящем. — Пг., 1916.
101. Українці: Іст.-етногр. моногр. — К., 1960.
102. Українці: народні вірування, повір'я, демонологія / За ред. А. П. Пономарьова. — К., 1991.
103. Украинцы: Этническая история. Антропология. Язык. Расселение / Под ред. А. П. Пономарева. — М., 1994. — Кн. 1.
104. Українська козацька держава: витоки і шляхи історичного розвитку. — К., 1991.
105. Українське народознавство / Заг. ред. С. П. Павлюка, Г. Й. Гориня, Р. Ф. Кирчіва. — Львів, 1994.
106. Чмихов М. О., Кравченко Н. М., Черняков І. Т. Археологія та стародавня історія України. — К., 1992.
107. Чубинский П. П. Очерк народных юридических обычаев и понятий в Малороссии // Записки РГО. — СПб., 1869. — Т. 2;
108. Формування козацького стану в Україні (друга половина XV — середина XVII ст.). — К., 1997.
109. Яковенко Н. М. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. (Волинь і Центральна Україна). — К., 1993.

